

7/14992

T.C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 75833232 - 610E.577
Konu : Soru Önergeleri

04/09/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 10/07/2017 tarihli ve 43452547-120.07-108446 sayılı yazı.

Bakanlığuma intikal eden ilgi yazı eki, Mersin Milletvekili Sayın Hüseyin ÇAMAK tarafından tevcih edilen 7/14992 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Faruk ÖZLÜ
Bakan

Ek:
Cevabi yazı (3 sayfa)

Güvenli Elektronik İmzalı
Aslı ile Aynıdır.

05./09./2017

Macide ÇİÇEK
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Memur

"Bu belge, güvenli elektronik imza ile
imzalanmıştır."

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı
Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510
Çankaya /ANKARA

☎ 03122015417

✉ aliye.erdonmez@sanayi.gov.tr

Evrak bilgisine www.sanayi.gov.tr adresindeki

erişebilirsiniz. hlxxt1A1A462

Bilgi İçin İrtibat: Aliye ERDÖNMEZ-Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı

☎ 03122016103

☎ www.sanayi.gov.tr

e-hizmetler bölümünden, "hlxxt1A1A462" DYS No ve evrak tarihi ile

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜSEYİN ÇAMAK'IN

7/14992 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Son zamanlarda Avrupa Birliği (AB) araştırma projeleri kapsamında Türkiye'den gelen başvurular genellikle reddediliyor. Bu anlamda özellikle Horizon 2020 gibi devasa bütçelere sahip olan (Türkiye dâhil) AB'ye aday ülkelerin de yararlanabildiği, akademi-sanayi işbirliğiyle yapılacak araştırma faaliyetleri kapsamında temel ve sosyal bilimlerdeki çalışmaları destekleyen programlar bile başvurularda tüm yeterli kriterlere erişilmesine, rağmen gerekli destekleri önemli ölçüde vermemektedir. Hatta son yıllarda Türkiye'den araştırması kabul edilerek AB fonundan faydalanan kişilerin, Türkiye'nin geçtiğimiz yıllarda benzer projelere katılmak için AB'nin bu projelerin bütçe havuzuna verdiği fonun ancak yarısını alabildikleri belirtilmektedir. Tüm bunlardan AB'nin Türkiye'deki hukuksuzluklara ve akademiye yaşanan ihraçlara karşı sessiz bir protesto gerçekleştirdiği anlaşıyor.

Türkiye'deki OHAL ve KHK ihraçlarını kaygı verici olarak değerlendiren prestijli birçok üniversite Türkiye'deki üniversitelere uluslararası araştırmalarda partner olmuyor. Alanlarında öncü birçok yabancı bilim insanı Türkiye'deki uluslararası kongrelere katılmaktan imtina ediyor.

Son bir hafta içerisinde Almanya, Fransa, Amerika, İngiltere gibi birçok ülkeden 500'ü aşkın akademisyenin imzaladığı metin, uluslararası bütün yükseköğretim ve mali destek kurumlarına, akademik ve profesyonel derneklere, Türkiye'deki YÖK ve TÜBİTAK da dâhil olmak üzere yükseköğretim sisteminin boykot edilmesi çağrısı yaptı.

Öte yandan KHK ihraçlarının yoğun yaşandığı Ankara Üniversitesi gibi bazı üniversiteler ülkemizde akademik çalışmalar için yurtdışına gitmek isteyen veya bir süreliğine buralardaki projelere dâhil olma hakkı elde eden akademisyenlere de zorluk çıkarıyor. Bu anlamda ülkemizin uluslararası akademik çalışmalarda da eli kolu bağlanarak bir yer edinebilmesinin önü kapanıyor. Türkiye merkezli yaşanan sıkıntılardan ötürü ortaya çıkan iç ve dış akademik çıkmazlardan dolayı, akademiye, bilime ve teknolojiye katkı sunma idealinde olan birçok akademisyen ülkeyi terk ediyor. Bu nedenle şu an ülke tarihinde görülmemiş bir beyin göçü yaşanıyor. Tüm dünyada akademik açıdan ciddi anlamda bir prestij kaybına uğrayan ülkemiz bilimde tarihinin en kötü dönemini yaşıyor. Türkiye'yi bu bilimsel çöküşten kurtarmak için acilen bir normalleşme sürecine girmesi ve akademiye hak ettiği yere getirmek için yoğun bir çaba gösterilmesi gerekiyor.

Bu kapsamda;

Soru 1- Son 1 yılda ülkemizden yapılan Avrupa Birliği (AB) araştırma projeleri kapsamında yapılan başvuruların kabul edilme oranı nedir?

Soru 2- Avrupa Birliği (AB) araştırma proje başvurularının kabulünde geçtiğimiz yıllara oranla yaşanan büyük düşüşün nedenleri nelerdir?

Soru 3- Türkiye bu güne kadar AB projelerine dâhil olmak için AB'nin bütçe havuzuna ne kadar ödeme yapmıştır?

Soru 4- Türkiye'den yapılan başvurularda bu güne kadar AB projelerinden ne kadar fon alınmıştır?

Soru 5- Türkiye'nin bilimsel çalışmalarda rağbet gören bir ülke haline gelebilmesi için herhangi bir planınız veya projeniz var mıdır?

Soru 6- Uzun süreli akademik çalışmalara dâhil olmak isteyen akademisyenlere verilmesi gereken izinleri aylarca bekletip bu projelere katılımın önünü tıkayan Ankara Üniversitesi gibi üniversitelerin bu süreçleri hızlandırması ve akademisyenlerin uluslararası bilimsel çalışmalarının gerçekleştirilmesi için bakanlığınızca üniversitelere teşvik veya öneri planlarınız var mıdır?

CEVAPLAR:

Cevap 1-2-3-4-5-6- Ufuk2020 Programında 2017 yılının ilk yarısında ülkemiz katılımcılarının proje başvuru/kabul oranı % 12,87 olup bu rakam bir önceki yıl olan 2016'ya kıyasla 3,43 puanlık bir artışa işaret etmektedir. Avrupa Komisyonu resmi verilerine göre başvuru kabul oranında bir düşüşün olmadığı görülmektedir. Nitekim ülkemiz projelerinin kabul oranları 2015 yılında % 8,08 iken, 2016'da % 9,44 olmuş ve ardından 2017 yılında % 12,87'ye yükselmiştir.

Türkiye, Avrupa Birliği Çerçeve Programlarına (ÇP), 6. Çerçeve Programından (2002-2006) itibaren "Asosiye Ülke" olarak katılım göstermektedir. Bu çerçevede, 6. Çerçeve Programı, 7. Çerçeve Programı (2007-2013) ve Ufuk2020 Çerçeve Programı (2014-2020) kapsamında sağlanan toplam ulusal katkılar ile geri dönüş miktarları aşağıdaki tablodaki gibidir.

	6. ÇP	7. ÇP	Ufuk2020 (2014)	Ufuk2020 (2015)	Ufuk2020 (2016)
Ulusal Katkı (Milyon €)	185	261	44	39,6	39,1
Alınan Fon (Milyon €)	59	208,9	29,1	40	39,4
ÇP'ye Ulusal Bütçeden Aktarılan Katkı Payını Karşılama (%)	31,9	80	66,1	100,9	100,7

Diğer taraftan, TÜBİTAK tarafından günümüze kadar 45 ülke ile imzalanan 56 ikili işbirliği anlaşması kapsamında ikili işbirliği faaliyetlerine devam edilmekte olup, bu çerçevede ortak çağrılar açılmakta, karşılıklı mutabakatla seçilen öncelikli alanlarda bilimsel çalıştaylar düzenlenmekte ve bilimsel işbirliğini güçlendirme amaçlı bilim insanı ziyaretleri desteklenmektedir. TÜBİTAK'ın mevcut uluslararası işbirliklerine ilişkin detaylı bilgiye <http://www.ufuk2020.org.tr/> adresinden ulaşılabilir.

Bu kapsamda son yıllarda ivme kazandırılan, proje yürütme esasına dayalı mevcut işbirlikleri çerçevesinde 2014 yılında 22 adet, 2015'te ise 19 adet ortak proje çağrısı açılmıştır. Daha yenilerde, 2016 yılında ABD (NSF), ABD (NIH), Pakistan, Fransa, Polonya, Çekya, Slovenya, İngiltere (British Council), İngiltere (RCUK), Gürcistan, Japonya, Slovakya, Kore ve Fas ile olmak üzere 14 çağrı açılmıştır. 2017 yılının Mayıs ayına kadar olan bölümünde ise Kore, Tunus, Fransa ve ABD ile 5 ayrı ortak proje başvuru çağrısı açılmış bulunmaktadır.

Ayrıca, 2003 yılından bu yana aktif olarak yer aldığımız AB'nin Araştırma ve İnovasyon Çerçeve Programları kapsamında yalnızca AB üyesi ülkeler ile değil, farklı coğrafya ve kıtalardan 120'nin üzerinde ülke ile de teknolojik işbirliği geliştirme olanağı elde edilmektedir.

Bu arada TÜBİTAK, diğer ülkelerde bulunan muadili kuruluşlar ile imzalanmış olan işbirliği protokollerinde akademik işbirliğinin yanı sıra sanayi kuruluşlarına yönelik ortak Ar-Ge faaliyetlerinin yürütülmesini de önemli bir hedef olarak belirlemiştir. Bu amaçla, 1985 yılında Ülkemizin de kurucuları arasında yer aldığı, özel sektörün uluslararası nitelikte araştırma ve inovasyon projelerini destekleyen EUREKA Programı kapsamındaki uluslararası işbirliği faaliyetlerinde gözle görülür bir artış olmuştur. İspanya, Şili, Arjantin ve Avusturya ile ortak çağrılar açılmış; Hollanda, Avusturya ve İspanya'ya firma heyet ziyaretleri düzenlenmiştir. İsveç'in EUREKA Dönem Başkanlığı kapsamında Türkiye, 43 ülke arasında en fazla proje üreten 7. ülke olmayı başarmıştır. TÜBİTAK ayrıca, hükümet veya kurum düzeyinde üye olunan 67 adet uluslararası kuruluşun faaliyetlerine aktif bir şekilde katılım sağlamaktadır.

Öte yandan, Türkiye'de Ufuk2020 Programı'na katılımı özendirmek ve sunulan proje kalitesini artırmak amacıyla "TÜBİTAK Uluslararası İşbirliklerine Katılımı Özendirmeye Yönelik Destek ve Ödül Programları" yürütülmektedir. Bahse konu programlara başvuru tüm araştırma, kamu ve özel kuruluş temsilcilerimize açıktır. Ayrıca, ana program kapsamında "U2020 Seyahat Desteği Programı", "U2020 Koordinatörlüğü Destekleme Programı", "ERC Baş Araştırmacı Geliştirme Programı" ve "MSCA Proje Ön Değerlendirme Destek Programı" gibi alt desteklerin yanı sıra çeşitli ödüller de mevcuttur.